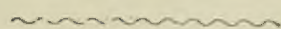

3 1761 08105039 5

ОЛ. НЕПРИЦЬКИЙ-ГРАНОВСЬКИЙ

АКОРДИ

ЛІРИЧНА ПОЕМА

В-ВО „ЖИТТЯ Й МИСТЕЦТВО“

EX
LIBRIS

ІВАНА
ЛУЧКОВА

ОЛ. НЕПРИЦЬКИЙ-ГРАНОВСЬКИЙ

AKORDY

— А К О Р Д И —

ЛІРИЧНА ПОЕМА

КИЇВ—1914

Друк. Акц. Общ. «Петро Барський у Києві». Хрещатик, 40.

Під час прибою.

Моїй найдорожчій.

I.

Б'ються хвилі білогриві, б'ються в береги...
Так розмірено красиво
Набігають жартівливо
Вал за валом чорні гори з океану навкруги...

*

Хвилі довгими рядами з нетрів глибини
Вигинаються звабливо,
Мов дівчата вередливо
Перед хлопцем в час веснянки — »а-ну борше, дожени!«

*

Розмережені піною, під голосний спів,
Дружним натовпом на скелі,
В грі безбачній, в грі веселій,
Наступають на ґраніти темно-хмурих берегів...

Тихий вітер з океану на одній струні
Виграє чиїсь печалі,
Чиїсь смутки, скорбні жалі
Й до грудей моїх припавши шепче літери сумні...

*

Я дивлюся на узори білої піни
І здається... Що зо мною?
Хтось стоїть передо мною —
Наче привид, наче казка!... Чи то може тільки сни?!..

II.

Тумани вкрили чорні гори
Ґранітних скель, що скули море.
В тумані море стогне, плаче,
На беріг хвиля в бризках скаче...

*

З туману чути звук сирени —
Ті звуки серце крають в мене.
Ліниво хвиля в скелі плеще
Мені-ж на серці все не лекше...

III.

В океані хвиль багато —
Аж занадто,
Аж занадто...
Серед них одна найкращая —
Розгулящая,
Розгулящая...
Хвиль зрадливих — дум журливих —
Більш як треба,
Більш як треба...

*

Знаю панн, як хвиль багато —
Аж занадто,
Аж занадто...
Але з них одна бажанная —
Ти коханая,
Ти коханая...
Тебе мати, обіймати —
Рай без неба,
Рай без неба!...

IV.

Віє, віє вітер тихо —
Заводь брижжю рёботить,
А за гаттю буйне море
В божевіллі клекотить...

*

На пісок сідають чайки.
То зірвуться нагло в крик,
Понесуться по-над морем —
Вже й не видно... слід їх зник.

*

Тільки плеще шум прибою,
Викидає мушлі й рінь,
Точе скелі величезні
І заносить в глибочінь...

———

V.

Цілу ніч сидю на скелі —
Погляд губиться в імлі,
Думи тихі, невеселі
Прагнуть клаптика землі.

*

Перед зором — даль безмежна,
Під ногами — дикий бій...
В смутку мрія безбережна —
З смутком б'ється розмах мрій...

*

Десь далеко світять очі
Маяків в дрімотній млі,
Плаче дзвін в киреї ночі,
Мов під осінь журавлі...

*

В маяках мені здається
Зір твоїх ясних очей.
То не дзвін, — а серце б'ється
Диким ритмом в тьмі ночей.

VI.

Хтось із хвиль на мене дивиться
Зором ласки і тепла
І мені вже не противиться, —
А колись не та була...

*

Хтось до мене лине хвилями
І до ніг в піні несе
Жар душі, що в'ється милями, —
А колись не чув про се.

*

Хтось підносить в руки змучені
Келих щастя: — »Пий до дна!...
Наші душі щастям злучені,
А колись була одна!..«

*

Хтось шепоче... Мова тайная:
— »Я твоя — ти будеш мій!..
Жить краса, ще й надзвичайная!...
А колись боялась мрій...«

VII.

Горить душа! . Чого ще більше треба?
Я сонце щастя відібрав у Феба!..
Нічого від життя я більш не хочу,—
Лиш мрітиму в огні — поки не вмочу
Свої запеклії уста в тім щасті,
Що в келиху несеш... в святім причасті!..

———

VIII.

Скільки гляну — всюди море!..
Любо хвилям погуляти,
Білі груди наставляти,
Під холодні скелі-гори.

*

Роспустивши довгі коси,
Мов вакханки божевільні,
Пнуться, скачуть прудковільні —
Й море стогне і голосе...

*

Аж тремтять від палу щастя —
Де завзяття їх подіти?
Лізуть вгору на ґраніти
І здибають там нещастя.

*

Ось одна, як та русалка
В розмереженій сорочці,
Лине, лине і в коротці
Розсипається в цурпалки.

*

Третя другу наганяє,
А за нею далі й далі
Мчаться, мчаться вільні кралі
І ніщо їх не спиняє...

*

На біду свою та горе
Хвилі мчаться, хвилі б'ються,
То зіллються й розійдуться
Аж піна від них говоре...

IX.

Коли на березі стою
        Під час прибою,
Думки про молодість твою
        Летять юрбою...

*

Я знаю, твій шалений пал
        Не знає впину
І він змете, мов дикий вал,
        Тебе в долину.

*

І може вже за ласки час
        Вся віддалася
І чистоти огонь погас —
        Ніч почалася...

X.

Небо синім оксамитом
В тихе море задивилось,
Небо синім оксамитом
В морі куполом відбилось...

*

А по небі легкі хмари
З виднокругу випливають,
А по небі легкі хмари
Орнаменти вишивають..

*

В небі хмари — в морі хвилі
Поцілунками зіллються,
В небі хмари — в морі хвилі
Мрійним шопотом несуться...

*

В край далекий, безбережний
Плинуть хмароньки юрбою,
В край далекий, безграничний
Гей, візьміть мене з собою!..

XI.

Вчора море, як верцадло
В тихих пестощах було,
А сьогодні буйні хвилі
Диким вітром нанесло,

*

Вчора я в листах кохання
Твою душу одібрав,
А сьогодні чує серце,
Що її вже хтось забрав...

XII.

Рученьки біленькі келих несли,
Келих в руках захитався, —
Впав і... розбився...

. . . .

*

Хмари осінні на душу лягли...
Щастя я тàк сподівався —
Й з щастєм не злився...

XIII.

Бився човен до роспуки
Серед хвиль скажених бур.
Билось серце моє з-муки —
Не розбило твердий мур.

*

Впали щогли і вітрила
В навіженій боротьбі...
Ти про щастє говорила —
Нащо-ж вірив я тобі?!..

*

Буря човен в щент розбила
О ґранітні береги.
Так зо мною ти зробила,
Наче в жартах без ваги.

XIV.

Як би мій народ учився в моря —
Він рабом би не зостався,
А в долині сліз, нужди і горя —
В квітах щастя запишався.

*

Як би він відчув величну волю,
Що з морського дна несеться —
Він не марив би, а бивсь за долю,
Як о скелі море б'ється...

*

Як би ти, мій милий цвіте, знала
Зміст жагучого кохання, —
Ти-б на струнах свого серця грала
Не лише пісні зітхання.

*

Як би душу ти мою любила —
Не ховалась за судьбою,
А за щастє наше вільні крила
Понесли-б тебе до бою!..

XV.

Тихий вечір... Сонце усміхом барвистим
Перли ниже.
Повна ласки, повна щастя срібна хвиля
Беріг лиже...

*

Прикотилась — відкотилась... На пісочку
Слід лишила.
Чи не так, моя кохана, і зо мною
Ти зробила?...

*

Як солодко в забутті уста з устами
Ми зливали,
А тепер в моїй душі пісні зневіри
Заспівали...

*

Ти як хвиля та безбачна, повна щастя
Припадала —
На устах моїх, на віях поцілунки
Покидала...

*

Відкотилось моє щастє... В морі бруду
Потонуло...
Ах, коли-б же моє серце дні щасливі
Хоч забуло!..

XVI.

Як не тяжко, як не тяжко
Щастє загубити,
Але більш про тебе, мила,
Я не можу снити.

*

Я не буду ні зітхати,
А ні сльози лити,
Хоч і з серденьком розбитим
Буду в світі жити...

———

XVII.

Летіть, летіть на крилах бурі,
Піною квітчані вали,
Розбийте грубі серця мури,
Де змії слів кубло звили.

*

Туди, туди безумну тугу
Мою несіть, — як мій уклон,
Скажіть, що я кохаю другу,
А їй за зраду шлю прокльон!...

XVIII.

Дві стіхії — жінка й море!
Одна другу не поборе.

*

В морі буря — в жінки ласка,
В поцілунках смерть і казка...

*

Душа моря страх таємна,
Душа жінки — не об'ємна.

*

Звуки моря — шал ритмичний
Звуки жінки мельодичні.

*

Рухи моря — спів музичний,
Рухи жінки в щерть пластичні.

*

В хвилях ласка, подих щастя,
В серці жінки хміль пристрастя...

*

Хвилі моря в грі мінливі,
Примхи жінки вередливі.

*

Піна ниже з хвиль мережку,
Жінка топче блудну стежку.

*

В хвилях сонце, мов искриться,
Жінка в злості аж казиться.

*

Вірність моря ой, зрадлива,
А у жінки ще й брехлива.

*

В бурю море красномовне,
В горі жінка невимовна.

*

Але часом жінка тоже
И гомін бурі переможе!...

На березі Атлант
в „Coney Jsland, N. Y.“

В звуках вальса.

I.

Раз у вечір ясний
Сам сидів я сумний
В грудях серце проклятєм ридало в огні...
Я чужий на весь світ,
Наче зірваний цвіт,
Наче лист той осінний, повялий в багні!...

*

І надії нема..
Тільки нічки пітьма
Тихо стелиться смутками в хату мою...
Вмент здрігнув. Чи не сон?!
Хтось прийшов до вікон —
Розбудив мою лютую думку-змію.

*

— »Вибачай, не лякайсь,
Пригорнись, поласкайсь!...«
Дзвоном бризнула срібная мова її.
Я до персів прильнув —
В морі щастя втонув.
Й жаром уст опекла вона очі мої...

II.

Ти ще безгрішная дитина,
А вже в душі
Бушує палу хуртовина
В німій тиші...
Вона мене взяла на крила
І лине в світ.
Боюся я, щоб не розбила
Ти юних літ.
Нащо п'яниш мене очима,
Як Єву змій?
Твій дух я чую за плечима —
З ним злився мій!...
Тебе в думках я пригортаю,
Дитя моє...
Чи сон, чи дійсність — я не знаю —
Життя моє!
Минають дні життя за днями —
Плететься гріх...
І я лечу в глибокі ями
В чуттях своїх...

III.

Заля світлом горить,
Вечір миттю летить, —
Розсипається сміх наче хвилі...
А музика все тне
Й знов нове щось почне...
Промайнули обличенька милі.

*

Я самотно стою,
А царівну мою,
Гнучий стан обхопивши кружляють...
Її постать струнку
В навіженім танку
Мої очі в юрбі доганяють...

*

Голі плечі, уста —
Маків цвіт — красота —
Й ніжність рухів — то пісня безкрайна...
Ясні очі її —
Світлі мрії мої
Нерозгадана мрійная тайна!..

*

Наді мною летить
Пал і сміх... І в цю мить
Я лечу в невідомі простори,
Чую плескіт води
І не знаю куди
Мене чари манять — очі-зорі...

———

IV.

Не тут, не тут хотів би я дивитись
В твої глибокі, темні очі,
В безумстві з них вином життя упитись,
Відчути щастя в пітьмі ночі.

*

Не тут, по-між кипучою юрбою,
Де ранять душу сміх і крики, —
Я хочу бути сам на сам з тобою
Й зривати з уст слова музики...

*

Щоби в огні схилятися устами
На груди білі, дорогії,
П'яніть в твоїх обіймах до безтями
Й сплітать тіла, як в спеку змії.

V.

В залі радістна мова пливе,
Все сміється, огнями горить,
Над юрбою надія живе,
Лиш моє чогось серце болить...

*

Я чужий серед виру життя,
Серед звуків самотно стою,
Мов забуте з призирством дитя
Й з дзвінким сміхом отрутоньку п'ю...

Сльоза душі.

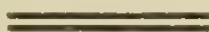
О не п'яни мене червоним оксамитом
Жагучих уст твоїх,
Бо знаю я — стою над келихом розбитим
Коханих мрій своїх.

*

Його до уст моїх незримою рукою
Боги не донесли.
І плине з серця туга скорбною рікою —
Щасливі дні пройшли.

*

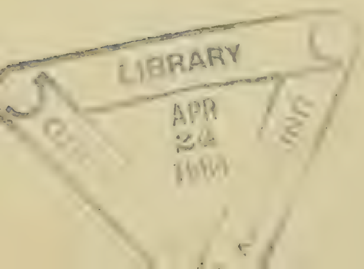
Нащо манять очей твоїх ясні зірниці —
Невже-ж зійдемось ми?!
О ні!.. І в дар — святий огонь з душі-криниці
З сльозою враз прийми!..

ЗМІСТ.

Під час прибою.

В звуках вальса.

ТОГО-Ж АВТОРА

В-во „Життя й Мистецтво“:

1) Пелюстки надій . . . . 75 коп.

2) Намистечко сліз . . . . 15 коп.

3) Осінні узори (лаштується до друку).

Добувати можно у всіх українських книгарнях.

Ціна 15 коп.

